

הרה"ג ר' אברהם בנציון בורנשטיין זצ"ל רב דבנימינה

נולד בח' שבט תרע"ט ברדומסק להוריו הרה"ג ר' שבתי ומרת חיה פייגא, מגזע רבני וצדיקי פולין, ונקרא על שם זקינו, בעל ה"אבני נזר" מסוכטשוב זצ"ל. עלה עם הוריו לירושלים בשנת תרפ"ה והתחנך בישיבות ירושלים. בל"ג בעומר תש"ב נישא לזוגתו הרבנית הצדקת אסתר ע"ה, מגזע גדולי רבני גליציה'.

הוסמך לרבנות ע"י גדולי הדור. שקד בלימוד התורה יומם ולילה. כיהן בתחילה כרב שכון ותיקים בנתניה ומשנת תשי"ז נתמנה לרבה של בנימינה עד לפטירתו על פני הוריו בדמי ימיו בא' אלול תשכ"ג ונטמן בחלקת הרבנים בהר המנוחות.

בבנימינה הרים את קרן הדת ושינה את האווירה במקום. התקרבו אליו יהודים מכל העדות והחוגים והשפעתו היתה גם מעבר למקום רבנותו.

חיבר ספר "רסיסי טל" ג' חלקים: על התורה, על המסורה ועל תקופות השנה².

אלמנתו גידלה את ילדיה לבדה, בכוחות נפש בלתי נדלים, לחיי תורה ואהבת ה', כשהיא סמל ודוגמא חיה לאמונה זכה. היא השיבה את נשמתה לבורא ביום ב' מרחשון תשס"ג³ ומ"כ בהר המנוחות.

להלן נדפסים:

א. פרק ס"ח מתוך ספרו "רסיסי טל - על תקופות השנה", בקשר לל"ג בעומר.

ב. הערה בשמו מימי בחרותו בעניין קדושת כהונה, וישוב דברי האבנ"ז, מכת"י אביו.

ג. העתקי כתבי סמיכת "יורה יורה ידין ידין" שקבל מהרה"ג ר' יהושע מנחם אהרנברג זצ"ל, אב"ד בת"א, ומהרה"ג ר' ראובן כ"ץ זצ"ל, רבה של פתח תקוה⁴.

א

יעוין במסכת יבמות (סב, ב): "אמרו שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא, מגבת עד אנטיפרס, וכולן מתו בפרק אחד, מפני שלא נהגו כבוד זה לזה. והיה העולם שמם, עד שבא רבי עקיבא אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם: רבי מאיר ורבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר

1 נולדה בכ"א מרחשון תרע"ז לאביה הרה"ח ר' ישעיהו יונר הי"ד מפרהינסקו. אמה, מרת שרה איטה הי"ד, היתה בתו של הרב ר' ברוך פרנקל תאומים זצ"ל מסאנוק, בנו של הגאון ר' יהושע העשיל פ"ת זצ"ל אב"ד לובאטשוב נכד בעל ה"ברוך טעם". הרה"ג ר' העשיל פרנקל תאומים מלובאטשוב היה חתנו של הרה"ג ר' אלעזר הורוויץ זצ"ל אב"ד ראהטין בעמח"ס "דבר הלכה" [שהיה חתן הרה"ג ר' אפרים פישל הורוויץ זצ"ל אב"ד מונקאטש בן הרה"ג ר' ישראל יעקב יוקל זצ"ל אב"ד בוליוחוב, בן הרה"ג ר' מענדל מלינסק זצ"ל חתן הגאון ר' איציקל המבורגר זצ"ל], בן הגאון ר' משולם יששכר הורוויץ זצ"ל אב"ד סטניסלב, בעמח"ס "בר ליואי" ולמעלה בקודש.

2 בכרך זה האחרון של "רסיסי טל" נדפס מעט אודות אישיותו ופועליו. לאחרונה נדפס אודותיו אף בפתח דבר למהדורה נוספת של "רסיסי טל" על התורה ועל המסורה שנדפסה עם הוספות מכת"י המחבר בשנת תשס"ט בכרך אחד.

3 אודותיה נדפס בפתח דבר ל"רסיסי טל" (מהדורת תשס"ט) ובפתח דבר לספר "יבא טל" מבנה הרה"ג ר' ישעיהו בורנשטיין שיחי'.

4 בתשורה שיצאה לאור לרגל נישואי אח הכלה פורסמו הסכמות נוספות. שפתי חיים, עמ' 21-11.

בן שמוע, והם הם העמידו תורה אותה שדה. תנא, כולם מתו מפסח ועד עצרת. אמר רב חמא בר אבא ואיתימא רבי חייא בר אבין: כולם מתו מיתה רעה. מאי היא? אמר רבי נחמן: אסכרה."

לפי גירסת המדרש רבה (ספר בראשית פרשה סא, דרוש ג): "ובסוף העמיד שבעה רבי מאיר וכו', ודומה לה הגרסה בקהלת רבה (פרשה יא, דרוש י) ובספר אבודרהם.

מהגמרא דלעיל נמצא סמך מפורש שביום ל"ג בעומר פסקה המיתה מתלמידי רבי עקיבא: "ונוהגין בקצת מקומות שלא לישא אשה בין פסח לעצרת ושלא להסתפר, והטעם: שלא להרבות בשמחה; שבאותו זמן מתו שנים-עשר אלף זוגות תלמידים לרבי עקיבא באסכרה, מפני שלא היו נוהגים כבוד זה לזה".

וכתב הר"י בן גיאת: "דוקא נישואים, שעיקר שמחה חופה וכניסה, אבל ליארס ולקדש שפיר דמי. ונישואין נמי מי שקפץ וכנס אין עונשין אותו, אבל אם בא לשאול בתחלה, מורין לו שלא לעשות כן, וכן הורו הגאונים. ויש מקומות שנוהגין שלא לישא אשה ולהסתפר מל"ג בעומר ואילך, שאמרו שאז פסקו מלמות".

כתב אבן הירח ששמע בשם הר' זרחיה הלוי שמצא בספר 'שן הבא מספרד שמתו מפסח ועד פרוס העצרת: "ומאי פרוס? פלגא, מדתנן שואלין בהלכות הפסח קודם הפסח ל' יום, ופלגא חמש עשר יום קודם העצרת, וזהו ל"ג בעומר ע"כ".

אפילו לא נגרוס "עד פרוס העצרת", כמו הגרסא המצויה בידינו בתלמוד ובמדרשים, שתלמידי רבי עקיבא מתו "מפסח עד עצרת", נוכל למצוא הסבר לזה שמותר להסתפר ולשאת אשה בל"ג בעומר, מהגמרא: "שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום, רבן שמעון בן גמליאל אומר: שתי שבתות. מאי טעמא דתנא קמא? שהרי משה עומד בפסח ראשון ומזהיר על הפסח שני, שנאמר ויעשו בני-ישראל את הפסח במועדו, ורבן שמעון בן גמליאל אמר לך: אידי דאיירי במילי דפסחא מסיק להו לכל מילי דפסחא. מאי טעמא דרבן שמעון בן גמליאל? הרי משה עומד בראש החדש ומזהיר על הפסח, שנאמר: החדש הזה לכם ראש חדשים, כתיב דברו אל כל עדת ישראל לאמר בעשור לחדש הזה ויקחו להם איש שה לבית אבות וגו'".

מכיון שחג השבועות הוא יום מתן-תורה, ואם ננהג קצת אבלות בלי הפסק, עד עצרת שהיא חג השבועות, לא תהיה הכנה נאותה לקראת קבלת התורה, מפסיקין את האבלות חמשה עשר יום לפני שבועות ועושים קצת שמחה, כמו ש"משה עומד בראש החדש ומזהיר את הפסח", כדעת רבן שמעון בן גמליאל.

אמנם, ההלכה היא כדעת התנא קמא ש"שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום", אך זה רק לפסח, שיש בו הלכות רבות, כגון טחינת חטים, אפית המצות, הגעלת כלים ובעור חמץ. חג השבועות, שאין בו הלכות רבות כל כך, כרבן שמעון בן גמליאל נקטינן, כיון שזהו הזמן המועט שנזכר בש"ס שבו דורשים לפני החג.

ההכנה לקבלת התורה היא על-ידי ביטול העצבות, אשר מקורה באי התחשבות בזולת. כשבני אדם דואגים זה לזה, ומכבדים את איש רעהו, אין העצבות במציאות כלל.

מטעם זה, מתאספים אנשים מכל החוגים והמעמדות, ומדליקים מדורות לכבוד התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי, שהיה תלמידו המובהק של רבי עקיבא, עד כדי כך שמדותיו היו "תרומות

מתרומות מדותיו של רבי עקיבא" (גיטין סז, א), ושאל התורה חממה והאירה אותו כל ימי חייו, מבלי להתחשב בשום שלטון.

רשב"י ביטל כעפרא דארעא את החיים הקטנוניים, באומר: "אפשר אדם חורש בשעת חרישה, וזורע בשעת זריעה, וקוצר בשעת קצירה, ודש בשעת דישה וזורע בשעת הרוח, תורה מה תהר עליה?" (ברכות לה, ב).

הטיול בשדות, עם חצים וקשתות, שנהגו לערוך נערי ישראל בל"ג בעומר בארצות הגולה מרמז על הצורך להיות דרוך ומזומן נגד אויבים חיצוניים ולשמור על האחזה הפנימית.

בחגיגת ל"ג בעומר הננו מתקנים את החטא הקדמון של "מפני שלא נהגו כבוד זה לזה", ותיקון החטא הוא על-ידי הטיה לצד השני, כידוע. כך, בהדלקת מדורות לכבוד יום ההלולא של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי, הננו מוקירים מזיו אורו המבהיק, ומתכוונים לקבלת התורה, בחג השבועות, על-ידי השמחה והאהבה, כך שהתורה תיעשה "למימינך בה סמא דחיי" (שבת פח, ב).

ב

בדבר הקו' בבית אברהם (סי' פ"ב) על כ"ק א"ז אדמו"ר הזקן זצלה"ה באבני נזר (יו"ד סי' שי"ב אות ט"ז), שכתב דכ"ג שמת לא פסק לא פסק ממנו כלל קדושת כהונתו, דהוקש להקב"ה שקדושתו נצחית עכד"ק.

והקשה ע"ז, וז"ל לפי הרמב"ן (בספר המצות שורש ג' אות ז') על הגמ' יומא (ה' ע"ב) כיצד הלבישן, ומפרש לעת"ל, וז"ל הנה סוברים כי לתחיית המתים יתקדש אהרן ובניו עמו במילואים, לפי שכבר בטלה משיחתן ממנו ומזרעו בשעת המיתה, ויהיו אנשים מחודשים יצטרכו להתקדש כראשונה וכו' יעיי"ש, דמשמע מזה דלאחר מיתה בטלה משיחתן וצ"ע עכ"ד.

היטב אשר השיב ע"ז בני הב' אברהם בן ציון נ"י, כי אע"פ שקדושת הכהונה לא פסקה מן הנשמה, שהיא נצחית, וכדברי כ"ק מרן זצ"ל, מ"מ פסקה מן הגוף, שהוא מת והגוף יצטרך איפוא בהתחדשו אחרי התחיה משיחה מחדש להתקדש גם הוא בקדושת הכהונה מחדש, וכדברי הרמב"ן ז"ל. ואין כאן סתירה כלל מדברי הרמב"ן ז"ל לדברי כ"ק מרן זצ"ל. והוא נכון מאוד.

ירושלים עה"ק ת"ו.

שבתי בורנשטיין בן הרב מנחם מענדיל שליט"א⁵

ג

עש"ק תצא תשי"ג

הנני בזה למלאות בקשת המוכ"ז הרה"ג המהולל מוה"ר אברהם בהרה"ג שבתי בורנשטיין נ"י לסמכו בסמיכת חכמים והראה לי תעודות נכבדות מהרב הגאון שלמה דוד כהנא מוורשא שליט"א ומועד רבנים נכבדים ואעפ"י שהזמן אין אתי כהיום לדבר איתו הרבה בהלכה ובפלפולא

⁵ יישוב זה נמצא בין כמה יישובים בכתב יד הרה"ג ר' שבתי בורנשטיין שכתב לקושיות שנדפסו ב"בית אברהם", חוברת ג', על דברי בעל האבני נזר. הקובץ "בית אברהם" יצא לאור בורשה, בעריכת הרה"ח ר' לייב עלבינגר הי"ד, גיסו של הרה"ג ר' שבתי זצ"ל. בחוברת ג' נדפס מכתבו של הרה"ג ר' אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל, אודות בעל האבני נזר ולימודו, שנמסר למערכת בהשתדלות הרה"ג ר' שבתי זצ"ל.

דאורייתא אבל מהמעט שדברתי איתו נוכחתי שהוא מלא וגדוש בגמ' ובפוסקים לכן הנני מצטרף להרבנים הנ"ל בסמיכת חכמים יורה יורה ידן והקהלה אשר תבחר בו יקבלו נחת ממנו כי הוא יר"ש ובעל מידות נעלות

וע"ז בעה"ח יום הנ"ל ומקום הנ"ל
נאם ראובן בהר"ש כץ הרב הראשי ואב"ד פ"ת והמחוז

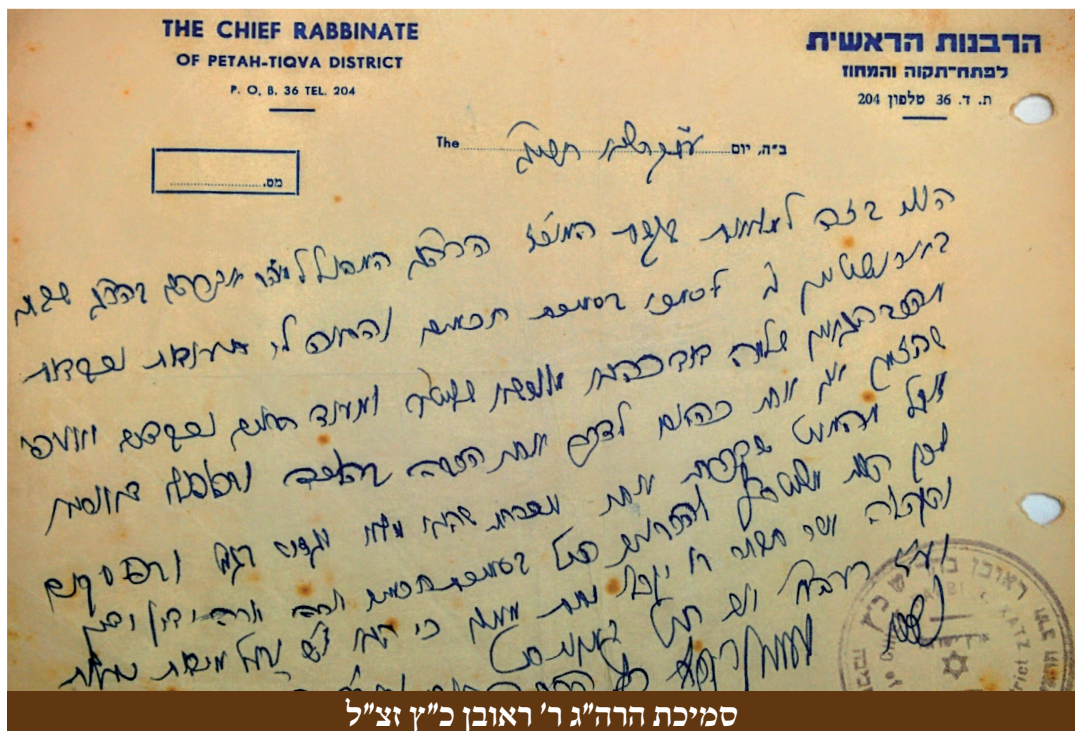
*

ב"ה אור ליום ג' לסדר שופטים ושופטים וגו' תשי"ג

תהי' השורה הזאת לעד על הרב הגאון בנן של גדולים וקדושים מו"ה אברהם בנציון בורנשטין שליט"א שדברתי אתו הרבה בעניני הוראה וראיתי שיגע ומצא כדי מדתו בהוראת איסור והיתר ושאר מקצועות בש"ע כאחד הרבנים הגדולים בישראל ולכן כל מן דין סמוכי לנא יורה יורה ידן ידן בס"ע יתא דשמיא ומובטחני שכל קהלה קדושה שימנו אותו לרב ומורה עליהם יגן עליהם זכות תורתו וזכות אבותיו הקדושים שבכל אשר יפנה יצליח לחזק דרכי התורה והיהדות

דברי החותם למען כבוד התורה ולומדיה

יהושע מנחם אהרנברג

סמיכת הרה"ג ר' ראובן כ"ץ זצ"ל

ראב"ד יפו - ת"א.

תל-אביב, רחוב אחד העם 59

סמיכת הרה"ג ר' יהושע מנחם אהרנברג זצ"ל